

'We moeten af van het idee dat "de techniek" het wel zal oplossen'

Sinds 1 oktober is Jeike Wallinga lector energietransitie. Ze wil de studenten leren om bij al hun ontwerpen over het energieverbruik na te denken. Maar ondertussen is de transitie een zaak die ons allemaal aangaat.

Een nieuwe lector voor een nieuw lectoraat. En het is een uniek lectoraat, heb ik begrepen.

‘Dat klopt. Het lectoraat energietransitie wordt, en dat is een unicum voor Win-desheim, volledig betaald door externe partners. Door Enexis Netbeheer, dat is een van de belangrijkste netbeheerders in ons land, en (via een stichting) door Remeha, de ontwikkelaar en producent van onder andere de Remeha CV-ketels. Zij financieren het lectoraat fifty-fifty. Samen betalen ze de “basisfinanciering” die bestaat uit aanstelling van een lector en daarnaast 0,8 fte voor kenniskringleden et cetera. En dat gedurende vier jaar. Dat is dus ook de duur van mijn aanstelling.’

Is de onafhankelijkheid van het onderzoek wel gegarandeerd?

‘Zeker. Beide bedrijven hebben een zetel in de Raad van Advies van het lectoraat. Meer niet. Al is het natuurlijk een goed idee om de onderzoeksvragen van beide bedrijven niet te negeren.’

Het onderzoek moet uiteraard nog beginnen – hoe ga je dat aanpakken?

‘We willen de onderzoeksvragen van bedrijven eerst onderbrengen in de minoren van Techniek. Daar gebeuren al hele goede dingen. Zo loopt er nu een project in een minor waarbij studenten samen met Strukt-on het energiegebruik van het X gebouw doorlichten. Kijken hoe we dat naar beneden kunnen krijgen. Dat soort projecten wordt de “startmotor” van waaruit we het langlopend onderzoek met bedrijven willen ontwikkelen.’

Zijn bedrijven in de regio bezig met de transitie?

‘Ja. Ik beschouw het als een taak voor de hogeschool om het bedrijfsleven in die

regio handvatten te geven voor de transitie, bijvoorbeeld door onderzoek te doen. Dat soort projecten opstarten is altijd lastig, maar er zijn zeker bedrijven die graag iets willen doen, en contact zoeken met Win-desheim.’

Alle aandacht gaat nu uit naar het zo snel mogelijk “aardgasvrij” maken van de samenleving.

‘Klopt. Maar dat is maar één ding. Wat ook enorm belangrijk is, is energiebesparing. Het isoleren van huizen is helaas geen sexy onderwerp, maar het kan wél een enorme bijdrage leveren. Kijk, het doel, vastgelegd in het Klimaatakkoord van Parijs, is in de temperatuurstijging te beperken twee, en liefst tot anderhalve graad. Als we anderhalve graad Celsius willen halen dan moet de mondiale CO₂-uitstoot in zestien jaar tijd lineair naar beneden: vanaf nu, in een rechte lijn, naar nul. Dat is een enorme opgave. Dat betekent ten eerste dat alle kolencentrales dicht moeten. En het betekent ook: energie besparen. Want als het gaat om CO₂ reductie is nú energie besparen slimmer dan aardgas over een periode van dertig jaar uitbannen. Stel, je hebt een slecht geïsoleerde woning, dan is de reductie van CO₂ uitstoot door aardgas te vervangen door een warmtepomp niet alleen duur, je hebt bovendien heel veel elektriciteit nodig die nu voor het overgrote deel niet groen is.

‘Al die windmolens en zonnepanelen, en al die maatregelen in en om het huis, zoals de aanschaf van warmtepompen, die zijn allemaal nodig maar op korte termijn is het héél belangrijk dat we er ook in slagen ons energieverbruik te verminderen. Waar we onze huizen ook mee gaan verwarmen: we moeten éérs isoleren! Hoeveel van onze energie komt momenteel uit zon en wind? Iets van vier procent. Dus als we die

productie verdubbelen zitten we op acht procent. Dan zijn we er nog lang niet. En netbeheerders als Enexis hebben nu al de grootste moeite om het aanbod van elektriciteit uit zonne- en windparken in het net te verwerken. Ook dáárom is energiebesparing van het grootste belang.’

En dat is wat je de studenten wilt meegeven?

‘Wat ik zou willen bereiken is dat alle studenten die hier afstuderen de energietransitie “snappen”; dat ze bij het maken van hun ontwerpen duidelijk hebben nagedacht over alle energie-aspecten en wanneer ze bij bedrijven in de regio aan de slag gaan, hier integraal naar kunnen kijken en technisch relevante oplossingen kunnen aanreiken. Daarom denken we aan het opstarten van een aparte minor “energietransitie” die de verschillende opleidingen in domein Techniek moet gaan overstijgen. Binnen de verschillende opleidingen zijn er al minoren die hier aandacht aan besteden, voor een of enkele studierichtingen. De nieuwe minor moet de “lijm” worden die de opleidingen op dit vlak met elkaar verbindt. Omdat de Energietransitie naast experts op elk vakgebied ook samenwerking tussen meerdere vakken vereist.’

‘Tegelijkertijd wil ik ook samenwerken met het lectoraat Sociale Innovatie en het WHC. We moeten namelijk af van het idee dat “de techniek” het energieprobleem wel even zal oplossen. De oplossing ligt ook bij de individuele burger. Wat we eten, hoe we leven, hoe we ons verplaatsen... iedereen maakt elke dag keuzes die impact hebben.’

Jeike Wallinga is lector energietransitie binnen het domein techniek.

tekst: **Marcel Hulspas**
illustratie: **Gilles Tijmes**